

Хоменюк Анастасія

студентка

Київський національний університет імені Тараса Шевченка;

Хомич Вікторія

к.філол.н., доцент

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

м.Ніжин

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПРОЧИТАННЯ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ) У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Нині все частіше звучать ідеї щодо ефективності використання інновацій та новітніх технологій у навчальному процесі. Так, інноваційні технології як невід’ємний атрибут навчального процесу вищої школи стали об’єктом досліджень Александрової В. В. [1], Вохменцевої Е. А. [2], Глазової І. В. [3], Захарової І. Г. [4], Марковскої Е. А. [5] і т.д. Проте залишились ще не розроблені аспекти даного питання. Отже, тезове дослідження «Інноваційні підходи до прочитання лекційного курсу іноземної мови (за професійним спрямуванням) у вищій школі» є актуальне.

Інновація як термін з італійської *innovazione* означає «новина». Інновації в освіті – це процес творення, запровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких підвищуються показники досягнень структурних компонентів освіти, відбувається перехід системи до якісно нового стану. Термін «інновація» має багатомірне значення, бо складається з двох форм: ідеї та процесу її практичної реалізації [1, с. 338–340]. Основним напрямом інноваційних перетворень у педагогіці вищої школи насамперед є проектування нових моделей освітнього процесу. На сучасному етапі розвитку педагогічної науки дослідники виділяють, теоретично обґрунтовують і впроваджують на практиці такі новітні технології, як кейс-метод, метод проектної діяльності, креативну систему навчання, технологію розвитку цілісного мислення, технологію розвитку критичного мислення, технологію дистанційного навчання, ігрові технології, що сприяють моделюванню й імітації майбутньої професійної діяльності під час викладання дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)».

З-поміж найбільш перспективних дидактичних засобів навчання, що забезпечують формування комунікативних компетенцій студентів ВНЗ, на наш погляд, виділяємо кейс-метод, що передбачає аналіз і розв’язання реальних проблемних ситуацій. Проблемну ситуацію зазвичай створюємо, а спосіб її розв’язання з’являється під час спільної діяльності педагога і студентів. На думку С. Канівець, «вищим ступенем проблемності характеризується така ситуація, коли студент: сам формулює проблему; сам знаходить спосіб її розв’язання; розв’язує її; сам контролює правильність цього рішення» [10, с. 50].

Міжнародна науково-практична конференція «Виклики соціально-орієнтованої економіки в євроінтеграційних умовах»

Мета проектного навчання полягає у створенні умов, за яких студенти самостійно набувають мовні знання з різних джерел; використовують набуті мовні навички для виконання пізнавальних і практичних завдань; виробляють комунікативні вміння, працюючи в різних групах; розвивають дослідницькі вміння; розвивають системне мислення. Сутність проектної технології у формуванні ключових компетенцій, наявність яких необхідна не лише для неперервної освіти протягом усього життя, а й для успішної діяльності в різних сферах виробництва [2, с. 60]. Невіддільним від проектного методу навчання, на думку Л. В. Чупрової, Т. В. Єршова [6, с. 244] та В. В. Александрової [1, с. 21], є метод творчого навчання. Ми підтримуємо думку цих науковців, оскільки цей метод відіграє головну роль, бо акумулює, удосконалює евристичні інновації.

О. О. Марковська як інноваційну технологію сучасного навчання розглядає технологію розвитку цілісного мислення, спрямовану на розвиток універсальних навчальних дій [11, с. 13]. Універсальні навчальні дії дослідниця розглядає як уміння навчатися.

Технологія розвитку критичного мислення – це педагогічна система, спрямована на формування в того, хто навчається, аналітичного мислення. Мета технології – навчити такого сприймання навчального матеріалу, у процесі якого інформацію, що її отримує студент, можна розуміти, сприймати, порівнювати з особистим досвідом і на її основі сформулювати власне аналітичне судження. Технологія розвитку критичного мислення, як і будь-яка інша навчальна технологія, ґрунтується на певних засадах і принципах. Так, Д. М. Шакірова виділяє такі принципи розвитку вміння мислити критично: інформаційної насиченості навчального і практичного матеріалу; соціальної обумовленості предмета осмислення; комунікативності в процесі осмислення проблеми та її обговорення; проблемності змісту матеріалу; мотивації і потреби набувати знання; науковості, істинності і доступності інформації; спадковості навчання мислити [13, с. 285]. На різних етапах навчання критичного мислення науковці радять удаватися до різних методів. Так, базові заняття передбачають застосування таких методів, як структурований огляд, знаємо – хочемо дізнатися – дізналися, читання в парах, узагальнення в парах, лінія цінностей, «мозковий штурм», дошка запитань, пошук запитань, спрямоване читання, «Акваріум», «Павутинка дискусій», «М-схема» та ін.

Дистанційна технологія – один із відносно нових і перспективних напрямів інформаційних технологій в освіті, який дозволяє здійснювати навчання незважаючи на відстань. Серед переваг цієї технології визначають гнучкість, модульність, паралельність, дистанційність, масовість, рентабельність, соціальність, інтернаціональність. На нашу думку, дистанційна технологія може бути активна застосована при очній і очно-заочній формі навчання та заочному вивченню «Іноземної мови (за професійним спрямуванням)», адже студенти можуть у будь-який момент спілкуватися з викладачем та отримати від нього належної допомоги.

Напря́м 3

«Досвід застосування та перспективи впровадження інновацій у вищій школі»

Отже, усі названі технології спрямовані на розвиток мислення студентів, вироблення вміння знаходити рішення в тій чи тій проблемній ситуації й однаково ефективно можуть бути запроваджені на заняттях з української мови (залежно від тематичного наповнення і рівня підготовки студентів).

Список використаної літератури

1. Александрова В. В. Креативна система навчання англійської мови / В. В. Александрова // Вісник Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара. Серія «Мовознавство». – 2008. – Вип. 14. – С. 21–25.
2. Вохменцева Е. А. Проектная деятельность учащихся как средство формирования ключевых компетентностей / Е. А. Вохменцева // Актуальные задачи педагогики / Под общ. ред. Г. Д. Ахметовой. – Чита : Молодой ученый, 2011. – С. 58–65.
3. Глазова И. В. Применение инновационных технологий как средство активизации обучения студентов в вузе : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Глазова Ирина Валентиновна. – М., 2002. – 181 с.
4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 338–340.
5. Захарова І. Г. Інформаційні технології в освіті : навч. посібник для студ. вищ. пед. навч. закладів / І. Г. Захарова. – М. : Видав. центр «Академія», 2003. – 192 с.
6. Симоненко Т. В. Реалізація інноваційних технологій навчання у процесі формування професійної мовнокомунікативної компетенції студентів-філологів / Т. В. Симоненко // Вісник Черкаського університету. Серія «Філологічні науки». – 2009. – Вип. 169. – С. 181–186.
7. Сундеева Л. А. Использование технологии развития критического мышления на различных ступенях профессионального образования : [Электронный ресурс] / Л. А. Сундеева. – Режим доступа : www.intellect-invest.org.ua/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science.
8. Феномен інновацій : освіта, суспільство, культура : монографія / за ред. В. Г. Кременя. – К. : Педагогічна думка. – 2009. – С. 46.